

Verslag overleg gemeente Maasgouw & Provincie Limburg m.b.t grondwaterbeschermingsgebied

11-12-2023

Aanwezig: [redacted] (gemeente Maasgouw), [redacted] (gemeente Maasgouw), [redacted] (gemeente Maasgouw), [redacted] (Provincie Limburg) en [redacted] (Provincie Limburg)

Voorstelronde:

[redacted]: beleidsmedewerker duurzaamheid; energietransitie
[redacted]: GEO- medewerker BAG-WKPB beheerder
[redacted]: beleidsmedewerker beheer openbare ruimte
[redacted]: beleidsmedewerker Water bij cluster Natuur en Water. Voornamelijk bezig met grondwater.
[redacted] project assistent bij cluster Natuur en Water

Presentatie:

Doel is om ervoor te zorgen dat we genoeg drinkwater van goede kwaliteit hebben, nu en in de toekomst. Daarom zetten we in op: Beschermen om te blijven

Naar aanleiding van nieuwe modellen en kennis zijn berekeningen gemaakt. Hieruit zijn andere afmetingen van de grondwaterbeschermingsgebieden gekomen. Er is een 25 jaars-zone berekend, een 100 jaars-zone en een 200 jaars-zone. Het waterwingebied (donkerblauw) verandert niet, het grondwaterbeschermingsgebied (lichtblauw) wel.

GS zal uiteindelijk beslissen welke zone we gaan invoeren, de 25 jaars-zone, de 100-jaars zone of de 200 jaars-zone. Hiervoor hebben ze inbreng nodig van de stakeholders.

Grondwaterbescherming bestaat uit 3 soorten gebieden:

- **Waterwingebied (donkerblauw):** gebied vlak rondom de putten waar WML grondwater uit oppompt. De omvang van het gebied is zodanig dat alle neerslag die in dat gebied valt binnen 60 dagen bij een pompput is. Als een druppel 60 dagen onder de grond is zijn de virussen en bacteriën dood (en is het water bacteriologisch betrouwbaar).
- **Grondwaterbeschermingsgebied (lichtblauw):** 25 jaar intrekgebied, omvat het gebied waarbinnen alle neerslag binnen 25 jaar bij de pompput is. Als er daarbuiten een verontreiniging ontstaat dan kun je in ieder geval nog 25 jaar gebruik maken van de winplaats. In het verleden was het idee dat er dan voldoende tijd is om een nieuwe locatie te ontwikkelen. Door allerlei ruimtelijke beperkingen is die ruimte er nauwelijks nog.
- **Boringsvrije zone** grote groen/geel gebied (kleilaag in grond). Kleilaag willen we in stand houden.

Voor de waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones zijn regels opgenomen in de Omgevingsverordening Limburg.

Maasgouw is een zeer belangrijke gemeente voor de drinkwatervoorziening met het Waterproductiebedrijf Heel en de winplaats Beegden.

Waterwingebied (donkerblauw): we willen alleen activiteiten die met drinkwatervoorziening te maken hebben. Regels zijn hier strikter. Bestaande activiteiten, zoals huizen of boerderijen zijn toegestaan. We gaan de bestaande huizen/boerderijen niet onteigenen.

Maasgouw heeft een waterwingebied (donkerblauw) dat bestaat uit de plas 'de Lange Vlieter' en de zone eromheen waar de pompputten liggen. In het waterwingebied bevinden zich enkele huizen in de kern Heel. De gemeente geeft aan dat er een mogelijkheid bestaat dat er een drukriolering ligt op de rand van het waterwingebied. In waterwingebied Beegden bevindt zich geen bebouwing.

Grondwaterbeschermingsgebied (lichtblauw) → geen open of gesloten WKO toegestaan, alleen bestrijdingsmiddelen met toelating in grondwaterbeschermingsgebied, geen ondergrondse tanks, geen boorputten dieper dan 3 meter, geen begraafplaatsen, geen aanleg van of onderhoud aan infrastructuur als daardoor risico's groter worden. Voor verboden activiteiten kan in een aantal gevallen een ontheffing worden verleend, eventueel met voorwaarden.

Opgemerkt wordt dat in het algemeen calamiteiten minder risico met zich meebrengen omdat het zichtbaar is en er meteen actie kan worden ondernomen. Gevaarlijker zijn kleine 'onzichtbare' verontreinigingen die lang optreden en niet worden opgemerkt.

Boringsvrije zone: verboden om activiteiten uit te voeren in of door de kleilaag. WKO-systemen of geothermie onder (of in) de kleilaag zijn verboden. Daarboven is WKO wel toegestaan, mits het niet in een grondwaterbeschermingsgebied ligt.

De kleilaag zit niet overal op dezelfde diepte, vandaar het verschil in kleur. Het boorverbod verschilt per zone. Oostelijk van de Maas in Maasgouw geldt het boorverbod vanaf 30 meter en westelijk van de Maas vanaf 80 meter onder maaiveld. Met een ontheffing mag er dieper dan de aangegeven diepte worden geboord onder voorwaarde dat niet in of door de kleilaag wordt geboord.

Er geldt een absoluut verbod voor doorboren van de kleilaag in de boringsvrije zone Roerdalslenk, behalve voor onttrekkingen voor menselijke consumptie en voor sanering of onderzoek (peilbuis). Het is de taak van de Provincie om bronnen voor de drinkwatervoorziening beschikbaar te stellen en te beschermen.

Drinkwaterwet (artikel 2): alle bestuursorganen dragen zorg voor de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening. Bij de uitoefening van bevoegdheden en toepassing van wettelijke voorschriften door bestuursorganen geldt de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening als een dwingende reden van groot openbaar belang.

De grondwaterbeschermingsgebieden die we hebben willen we Beschermen om te Blijven. De bronnen staan onder druk: kwaliteit (nitraat, PFAS, bestrijdingsmiddelen, medicijnresten) en kwantiteit (eisen N2000-gebieden en KRW-eisen). In de diepe pakketten van de Roerdalslenk wordt nu al te veel water onttrokken volgens de KRW-eisen. Duitsland, Vlaanderen, Noord Brabant en Limburg onttrekken grondwater aan dit diepe pakket.

Daarnaast stijgt ook de vraag: aantal inwoners groeit, er ligt een woningopgave en industrieel gebruik groeit.

De paarse lijn op de kaart is het bestaande grondwaterbeschermingsgebied. Tot en met de kleur groen is de nieuw uitgerekende 25 jaars zone. De 100 jaars zone ligt al in gemeente Leudal. Voor de gemeente Maasgouw verandert er niet veel door een eventuele wijziging of aanpassing van de grondwaterbeschermingsgebieden. Het nieuw berekende gebied komt ongeveer overeen met het bestaande grondwaterbeschermingsgebied.

De roze lijn markeert het waterwingebied, dit verandert niet.

Planning → zijn nu bezig met ronde langs de stakeholders. Daarnaast wordt gewerkt aan de schaderegeling. Provincie is met WML aan het regelen hoe dit uitgewerkt gaat worden.

Opmerking: in tegenstelling tot wat in de bijeenkomst is gezegd, blijkt dat het verbod op het gebruik van bepaalde bestrijdingsmiddelen in een grondwaterbeschermingsgebied niet voor een schadevergoeding in aanmerking komt. Omdat het hier een landelijk verbod betreft en niet een provinciale regel. We zijn in overleg met WML en de landbouw hoe we hier mee om willen gaan.

In het kader van het Limburgs Programma Landelijk Gebied (LPLG) worden maatregelen opgenomen tegen nitraatuitspoeling om aan de stikstofopgave te kunnen voldoen. Onderzocht wordt of deze maatregelen zoveel mogelijk in grondwaterbeschermingsgebieden kunnen worden genomen. In een grondwaterbeschermingsgebied mag reguliere landbouw mits bestrijdingsmiddelen worden gebruikt die zijn toegelaten voor gebruik in een grondwaterbeschermingsgebied.

Na de inventarisatie bij alle stakeholders wordt een notitie opgesteld ter voorbereiding van een GS-besluit (25 jaar, 100 jaar of 200 jaar inclusief de regels). In de notitie worden ook de gevolgen van de nieuwe gebieden voor de stakeholders beschreven. Het concept van deze notitie wordt nog voorgelegd aan de stakeholders.

Na de zomervakantie zal dit mogelijk in Provinciale Staten worden vastgesteld. Daarna worden voor de nieuwe gebieden de gebiedsdossiers en uitvoeringsprogramma opgesteld (inventarisatie bedreigingen in het grondwaterbeschermingsgebieden en maatregelen).

Vraag aan gemeente: Wat betekent dit voor Maasgouw?

Overwegend positief, er gaat niet veel veranderen voor de gemeente Maasgouw.

Bosmolenplas blijft binnen het grondwaterbeschermingsgebied liggen. De Daelzichtdam blijft in het waterwingebied liggen.

Het bungalowpark Boschmolenplas komt vermoedelijk buiten het grondwaterbeschermingsgebied te liggen. De oever van de Boschmolenplas zal hoogstwaarschijnlijk de grens gaan worden. Dit water zal in noodgevallen worden gebruikt om de Lange Vlieter te vullen.

Bij de Boschmolenplas ligt een rioolpersleiding. Deze persleiding is de gemeente aan het onderzoeken en de eerste resultaten lijken niet gunstig (materiaalkwaliteit onvoldoende). Deze zal moeten worden vernieuwd. Er kan vanuit de gemeente worden gekeken of de persleiding kan worden verlegd. Afvalwater van vakantiepark Heelderpeel gaat richting Heel en loopt via de dam aan de kant van het drinkwaterbekken. Bij lekkage van deze leiding kan afvalwater in de Lange Vlieter stromen en vormt dan een (bacteriologisch) risico. Vanwege de bodempassage is het risico op een bacteriologische besmetting klein.

Aan de zuidkant van de Lange Vlieter liggen enkele huizen in het waterwingebied. WML onderzoekt hoe hier in de toekomst mee wordt omgegaan, b.v. het verplaatsen van de nabijgelegen pompput. Dit heeft wel financiële gevolgen voor WML maar heeft geen gevolgen voor omvang en ligging van het grondwaterbeschermingsgebied.

De begrenzing van de gebieden is nog niet kadastraal ingepast. De gemeente wil graag de definitieve kaart.

Acties:

- Kadastraal tekening sturen naar gemeente (**actie provincie**);
- Concept van voorstel voor GS-besluit opsturen naar Gemeente (**actie provincie**);
- Zinvolheid bepalen van aanpassen van waterwingebied Heel ivm huizen (**actie provincie**)
- De Lange Vlieter die belangrijk is maar geen grondwaterbeschermingsgebied is → kijken wat mogelijkheden zijn voor bescherming en hoe dit gaat uitpakken binnen eventuele nieuwe plannen (**actie provincie**)
- Vakantiepark Boschmolenplas wel of niet in het grondwaterbeschermingsgebied (**actie provincie**)
- Pop-up bij vergunningen. Let op initiatieven die bij de gemeente binnen komen in de beschermingsgebieden voor de drinkwatervoorziening (**actie gemeente Maasgouw**)

Er is geen nieuwe datum overlegd. Wanneer de gemeente naar aanleiding van dit verslag of eventuele andere vragen/casussen m.b.t grondwaterbeschermingsgebieden een overleg wil, dan kunnen ze contact daarvoor opnemen met [redacted] @prvlimburg.nl

Wanneer de gemeente een inhoudelijke vraag heeft m.b.t grondwaterbescherming dan kan daarvoor contact worden opgenomen met [redacted] @prvlimburg.nl